

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w Sieradzu, w sprawie z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. przeciwko (...) w P., (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz Gminie B. z siedzibą w B., o zapłatę kwoty 83.657,47 zł, oddalił powództwo oraz zasądził od powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 5.417,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i przyznał adwokatowi M. B. - Kancelaria Adwokacka (...) w Ł. z kasy Sądu Rejonowego w Sieradzu kwotę 3.600,00 złotych podwyższoną o podatek od towarów i usług VAT w wysokości 828,00 złotych tytułem — łącznie kwotę 4.428,00 złotych - tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z urzędu. Powyższe orzeczenie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

w pozwie z dnia 15 marca 2012 r. powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. domagał się od pozwanych (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz Gminy B. z siedzibą w B. solidarnej zapłaty kwoty 83.657,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania. Dochodzona należność obejmowała kwoty jakie zostały zatrzymane przez generalnego wykonawcę (konsorcjum budowlane składające się z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) inwestycji określonej jako (...) w B. wraz z uzbrojeniem i urządzeniem terenu zgodnie z koncepcją architektoniczną złożoną Inwestorowi przez Generalnego Wykonawcę” - tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umów przez podwykonawców generalnego wykonawcy ((...) Spółka Jawna w Z. i Z. G. (1) - (...) Z. G. (1) w Z.) - z wynagrodzeń należnych podwykonawcom (kwota 41.392,47 zł mająca przypadać (...) Spółka Jawna w Z. oraz kwota 42.265,00 zł należna Z. G. (1) - (...) Z. G. (1) w Z.), a które to sumy - w ocenie strony powodowej - zostały nabyte przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na podstawie umów przelewu wierzytelności. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. - jako materialnoprawną podstawę roszczeń skierowanych przeciwko pozwanym - podał przepis art. 647 1 § 5 kc, uznając iż zatrzymane kwoty stanowią niewypłaconą część wynagrodzenia należnego podwykonawcom, za zapłatę którego - z mocy ostatnio wskazanego przepisu - solidarną odpowiedzialność ponoszą wykonawca (konsorcjum budowlane składające się z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) oraz inwestor (Gmina B. z siedzibą w B.). Pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nie uznał żądania pozwu w zakresie kwoty 42.265,00 zł zaś w odniesieniu do pozostałej części dochodzonej należności (kwoty 41.392,47 zł) domagał się jego odrzucenia oraz zasądzenia kosztów procesu. Pozwany ten podniósł, iż przelew wierzytelności w wysokości 42.265,00 zł - dokonany przez Z. G. (1) na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. - nie mógł odnieść zamierzonego skutku z tej przyczyny, że cedentowi (Z. G. (1)) nie przysługiwała wierzytelność stanowiąca przedmiot cesji gdyż jeszcze przed jej dokonaniem zbywca wierzytelności zawarł porozumienie z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., w którym oświadczył o całkowitym odebraniu i opłaceniu wykonanych przez niego robót co w istocie oznaczało brak jakichkolwiek konsekwencji finansowych w stosunkach pomiędzy Z. G. (1) a tym pozwanym - brak wierzytelności przysługującej Z. G. (1) wobec tego pozwanego. Odnosząc się do żądania zapłaty kwoty 41.392,47 zł (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. podało, iż przelew należności w tej wysokości jaki został dokonany przez (...) Spółka Jawna w Z. na rzecz strony powodowej stanowi nieważną czynność prawną gdyż reprezentujący cedenta przy tej czynności - G. C. - postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 25 lipca 2003 r. pozbawiony został na okres 5. lat prawa reprezentacji tej spółki. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wskazało także, iż roszczenie strony powodowej mające wynikać z nieskutecznej cesji wierzytelności dokonanej przez Z. G. (1) na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. objęte jest powagą rzeczy osądzonej ponieważ żądanie Z. G. (1) skierowane przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. o zapłatę kwoty 41.392,47 zł - wyrokiem Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 25 czerwca 2007 r. wydanym w sprawie V GC 22/07 - zostało oddalone. Pozwana Gmina B. z siedzibą w B. nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie. Odnosząc się do żądania zapłaty kwoty 41.392,47 zł strona pozwana podniosła, iż - statuowana przepisem art. 647 1 § 5 kc - solidarna odpowiedzialność inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę może dotyczyć wyłącznie umów o podwykonawstwo jakie zostały zawarte po dniu wejścia w życie

ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. – o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 49, poz. 408), tj. po dniu 23 kwietnia 2003 r. Mając zatem na uwadze tę okoliczność, iż roszczenie o zapłatę kwoty 41.392,47 zł ma swoją podstawę w umowie o podwykonawstwo zawartej w dniu 24 września 2002 r., pozwana Gmina B. z siedzibą w B. - w jej ocenie - nie może ponosić odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy. Pozwany ten podniósł także zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia (tak w zakresie kwoty 41.392,47 zł jak i należności w wysokości 42.265,00 zł), wskazując jednocześnie iż rozwiązanie umów o podwykonawstwo z podmiotami, które dokonały zbycia wierzytelności na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. spowodowało, iż odpadła przyczyna do dalszego zatrzymywania przez wykonawcę kwot należnych podwykonawcom a wobec tego, iż od dnia rozwiązania tych umów upłynęły 3 lata a w tym czasie żaden z podwykonawców nie domagał się zwrotu zatrzymanych kwot z ich wynagrodzeń, roszczenia te - przy uwzględnieniu trzyletniego okresu przedawnienia jako terminu przedawnienia roszczeń związanych z działalnością gospodarczą - uległy przedawnieniu. W ocenie Gminy B. z siedzibą w B. roszczenie o zwrot części wynagrodzenia należnego pierwotnie (...) Spółka Jawna w Z. upłynął w dniu 1 lipca 2006 r. zaś przysługującego pierwotnie Z. G. (1) - w dniu 27 sierpnia 2008 r. Pozwany ten wskazał również, iż (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. nie posiada legitymacji procesowej w zakresie żądania zapłaty kwoty 41.392,47 zł z tej przyczyny, iż dochodzona należność mu nie przysługuje. Skoro bowiem od dnia 30 czerwca 2003 r. wierzytelność o zwrot kwoty 41.392,47 zł przysługiwała Z. G. (1) (gdyż w tej dacie (...) (...) Spółka Jawna w Z. dokonało przelewu wierzytelność w wysokości 41.392,47 zł przysługującej mu w stosunku do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.), to tylko on mógł rozporządzać tą należnością co - w ocenie tego pozwanego - miało znaleźć swe potwierdzenie w fakcie uzyskania przez Z. G. (1) nakazu zapłaty przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. Tym samym (...) Spółka Jawna w Z. w dniu 26 sierpnia 2005 r. - niezależnie od braku uprawnienia G. C. do działania w imieniu (...) Spółka Jawna w Z. - nie mogło skutecznie przenieść wierzytelności w wysokości 41.392,47 zł na rzecz powoda. Strona pozwana wskazała również, iż umowa przelewu wierzytelności dokonanego przez Z. G. (1) na rzecz powoda jest bezskuteczna z tej przyczyny, że nie została ona zawarta za - wymaganą przez porozumienie z dnia 2 lipca 2003 r. zawarte między Z. G. (1) a (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. - zgodą generalnego wykonawcy. Wreszcie Gmina B. z siedzibą w B. podniosła, iż - na gruncie przepisu art. 647 § 5 kc - nie może ona ponosić odpowiedzialności za zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy gdyż przewidziana ostatnio wskazanym przepisem odpowiedzialność inwestora za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcom dotyczy wyłącznie wynagrodzenia za wykonane roboty i nie obejmuje należności z innych tytułów, chociażby kar umownych lub zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy; te ostatnie, zdaniem tego pozwanego, nie stanowią bowiem kwot wynagrodzenia za wykonane przez podwykonawców roboty zaś wynagrodzenie te zostały w całości uregulowane przez Gminę B. z siedzibą w B.. Pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nie zajął żadnego stanowiska procesowego. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2013 r. (zaocznym w stosunku do pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) wydanym w sprawie V GC 123/12 Sąd Rejonowy w Sieradzu oddalił powództwo, jednakże orzeczenie to - rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 25 kwietnia 2014 r. wydanym w sprawie **XIII Ga 630/13** - po stwierdzeniu nieważności postępowania i zniesieniu postępowania prowadzonego przed Sądem I instancji po dniu 20 grudnia 2012 r., zostało uchylone zaś sprawa przekazana Sądowi Rejonowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania. W dniu 25 kwietnia 2002 r. pomiędzy konsorcjum budowlanym składającym się z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (występującego wówczas pod nazwą (...) w P.) i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (jako wykonawcą) a Gminą B. z siedzibą w B. (jako inwestorem) zawarta została umowa nr (...), przedmiotem której było wykonanie budynku gimnazjum i sali gimnastycznej w B.. Przeprowadzenie części robót niezbędnych do wykonania wskazanego wyżej zadania inwestycyjnego - na podstawie umowy z dnia 24 września 2002 r. - zostało zlecone przez generalnego wykonawcę ((...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) podwykonawcy ((...) Spółka Jawna w Z.. W oparciu o postanowienia zawartej umowy podwykonawca zobowiązany był przekazać generalnemu wykonawcy - tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy - należność w wysokości 5 % wartości przedmiotu umowy, tj. kwotę 166.599,00 zł w formie potrąceń dokonywanych z faktur częściowych w wysokości 10 % wartości każdej z wystawionych faktur aż do uzyskania pełnej wysokości określonego zabezpieczenia. Zatrzymana kwota zabezpieczenia należytego wykonania umowy miała zostać zwrócona (...) Spółka Jawna w Z. w terminie 30. dni od daty bezwarunkowego odbioru końcowego przedmiotu zamówienia (70 % wartości zabezpieczenia) oraz w terminie 30. dni liczonego od dnia zakończenia terminu gwarancji (30 % wartości zabezpieczenia). W treści zawartego kontraktu generalny wykonawca zastrzegł, iż bez jego zgody nie

była dopuszczalna jakakolwiek cesja jego praw i obowiązków wobec podwykonawcy na rzecz osoby trzeciej. W dniu 30 czerwca 2003 r. strony umowy mającej za przedmiot podwykonawstwo robót (kontraktu z dnia 24 września 2002 r.) sporządziły do niej aneks - na jego podstawie z dniem 30 czerwca 2003 r. rozwiązały w całości umowę z dnia 24 września 2002 r. bez jakichkolwiek skutków prawnych i finansowych dla obu stron przewidując jednocześnie wzajemne rozliczenie - tak materiałowe jak i finansowe ze stanem konta „0” dla obu stron. Na podstawie porozumienia z dnia 30 czerwca 2003 r. (...) w Z. przelało — jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy - znajdującą się na koncie generalnego wykonawcy kwotę 41.392,47 zł na rzecz Z. G. (1). (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. w dniu 3 lipca 2003 r. potwierdziło istnienie należności wobec Z. G. (1) w wysokości 41.393,00 zł. Po rozwiązaniu - w oparciu o porozumienie z dnia 30 czerwca 2003 r. - przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz (...) w Z. umowy z dnia 24 września 2002 r. dalsze prace związane z budową gimnazjum i hali sportowej w B. były realizowane przez Z. G. (1). (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (jako generalny wykonawca) zleciło te roboty Z. G. (1) (jako podwykonawcy) na podstawie umowy zawartej przez te podmioty w dniu 2 lipca 2003 r. Zawarty kontrakt przewidywał konieczność uzyskania zgody generalnego wykonawcy na jakąkolwiek cesję wynikających z zawartej umowy jego praw i obowiązków wobec Z. G. (1) na rzecz osób trzecich. Z. G. (1) - na podstawie aneksu zawartego w dniu 30 kwietnia 2004 r. do umowy z dnia 2 lipca 2003 r. - zobowiązał się przekazać generalnemu wykonawcy (konsorcjum budowlanemu składającemu się z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.), tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy, należność w wysokości 42.265,00 zł. Kwota ta miała zostać potrącona z faktury częściowej i zwrócona podwykonawcy w terminie 30. dni po upływie 5. letniego terminu gwarancji na budowę hali sportowej. W oparciu o porozumienie z dnia 5 sierpnia 2005 r. członkowie konsorcjum ((...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) dokonali zmiany podmiotu będącego liderem konsorcjum - funkcję tę objęło (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P..

W dniu 26 sierpnia 2005 r. pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. a Z. G. (1) zostało zawarte porozumienie, w oparciu o które rozwiązano umowę z dnia 2 lipca 2003 r. za obopólną zgodą i bez żadnych konsekwencji finansowych dla stron. Jednocześnie w tej samej dacie - w dniu 26 sierpnia 2005 r. - działające jako lider konsorcjum (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. zawarło z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. umowę, przedmiotem której było kompleksowe zakończenie i bezusterkowe przekazanie do użytku (łącznie z pozwoleniem na użytkowanie) przez powoda sali sportowej przy gimnazjum w B.. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na wykonane przez siebie roboty udzielił 60. miesięcznej gwarancji. Z. G. (1) - oświadczeniem z dnia 26 sierpnia 2005 r. - w związku z przejściem przez powoda dalszego wykonawstwa i zakończenia budowy hali sportowej z zapleczem w B. oraz przejściem obowiązku gwarancji i rękojmi na okres 5. lat - dokonał na rzecz powoda cesji złożonej na koncie lidera konsorcjum ((...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) kaucji gwarancyjnej (stanowiącej zabezpieczenie należytego wykonania robót) w wysokości 42.265,00 zł. W tym samym dniu, działający w imieniu (...) Spółka Jawna w Z., G. C. złożył oświadczenie, na podstawie którego - wobec przejścia przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. obowiązków wykonawcy hali sportowej z zapleczem w B. oraz obowiązków gwarancji i rękojmi na ten obiekt na okres 5. lat - scedował na stronę powodową kaucję gwarancyjną w wysokości 41.392,47 zł, stwierdzając także iż należność ta stanowi zabezpieczenie dla powoda za roboty wykonane i odebrane na obiekcie hali sportowej wraz z zapleczem w B.. W czasie kiedy G. C. składał to oświadczenie - postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 25 lipca 2003 r. wydanym w sprawie V Upzd 1/03 - był on pozbawiony na okres 5. lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika przedsiębiorcy, członka rady nadzorczej i komisji rewizyjnej w spółce akcyjnej, spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółdzielni; taki sam zakaz orzeczony został w stosunku do A. P. (1) zaś okres zakazu rozpoczął swój bieg w dacie uprawomocnienia się tego orzeczenia - w dniu 30 stycznia 2014 r. Oświadczenie G. C. złożone w dniu 26 sierpnia 2005 r. w imieniu (...)Spółka Jawna w Z. w dniu 9 października 2012 r. zostało potwierdzone przez drugiego współnika tej spółki - (...). Prace objęte umową z dnia 26 sierpnia 2005 r. zostały wykonane przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zaś budynek gimnazjum i sali sportowej w B. został dopuszczony do użytkowania. W dniu 28 listopada 2005 r. Z. G. (1) wystąpił przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. z żądaniem zapłaty kwoty 41.392,47 zł. Dochodzona należność stanowiła zatrzymaną przez pozwanego kwotę będącą zabezpieczeniem należytego wykonania

przez (...) Spółka Jawna w Z. umowy z dnia 24 września 2002 r., która została przelana przez ostatnio wskazany podmiot na rzecz Z. G. (1). Wyrokiem z dnia 15 listopada 2006 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wydanym w sprawie V GC 61/06 uwzględnił żądanie pozwu zaś apelacja od tego rozstrzygnięcia - orzeczeniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 24 kwietnia 2007 r. wydanym w sprawie X Ga 115/07 została oddalona. Pismami nadanymi w dniu 5 marca 2012 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wezwał pozwanych do zapłaty dochodzącej należności wyznaczając im 7. dniowy termin do zaspokojenia żądania - w piśmie tym strona powodowa poinformowała adresatów o nabyciu przez nią tych roszczeń w oparciu o cesję z dnia 26 sierpnia 2005 r. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy podkreślił, że z uwagi na fakt, iż pozwani (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz Gmina B. z siedzibą w B. nie kwestionowali ani faktu zatrzymania części należności zatrzymanych - tytułem kaucji gwarancyjnych - z wynagrodzeń przysługujących podwykonawcom konsorcjum składającego się z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., ani też wysokości należności jakie zostały zatrzymane z tego tytułu z kwot należnych (...) Spółka Jawna w Z. oraz Z. G. (1) - przy jednoczesnym uwzględnieniu tego, iż trzeci z pozwanych nie zajął jakiegokolwiek stanowiska w sprawie (co uzasadniało wydanie wyroku zaocznego w stosunku do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) - istota sporu w niniejszym postępowaniu sprowadzała się, poza oceną odpowiedzialności Gminy B. z siedzibą w B. na gruncie przepisu art. 647 1 § 5 kc, do rozstrzygnięcia kwestii skuteczności cesji dokonanych przez poprzednich podwykonawców realizowanej inwestycji na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.. W myśl przepisu art. 647 1 § 5 kc, zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Zważywszy fakt, iż przepis art. 647 1 kc został wprowadzony do porządku prawnego w dniu 24 kwietnia 2003 r. (art. 10 z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych i Dz. U. Nr 49, poz. 408), mając na względzie treść przepisu art. 8 ostatnio wskazanej i stosownie do którego do umów o roboty budowlane, zawartych przed dniem wejścia ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, oczywistym jest iż regulacja ta ma zastosowanie wyłącznie do umów o roboty budowlane jakie zostały zawarte po dniu 23 kwietnia 2003 roku. Stanowisko to zostało potwierdzone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2007 roku (IV CSK 61/06, OSNC z 2007 r., Nr 3, poz. 44), w myśl którego art. 647 ma zastosowanie do umowy o roboty budowlane zawartej przez podwykonawcę z wykonawcą po dniu 23 kwietnia 2003 r. Gmina B. z siedzibą w B. nie może, w ocenie Sądu I instancji, ponosić odpowiedzialności za zapłatę kwoty 41.397,47 zł już tylko z tej przyczyny, iż pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. a (...) Spółka Jawna w Z. w oparciu o którą zlecono wykonanie części prac ostatnio wskazanemu podmiotowi jako podwykonawcy kontrakt został zawarty przed dniem 24 kwietnia 2003 r. W okolicznościach niniejszej sprawy brak możliwości upatrywania materialnej podstawy odpowiedzialności Gminy B. z siedzibą w B. za zapłatę należności dochodzonych przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. co znajduje swą podstawę w samej treści przepisu art. 647 1 § 5 kc. Zważyć bowiem należy, iż kwoty jakie aktualnie dochodzone są przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. - pomimo tego, iż były one faktycznie potrącane z wynagrodzeń przysługujących (...) Spółka Jawna w Z. oraz Z. G. (2) (choć ściślej rzecz biorąc - mając na względzie treść kontraktów - dochodziło do zaliczania części wynagrodzenia na poczet zabezpieczenia) - w istocie rzeczy stanowi zabezpieczenie należytego wykonania umów o podwykonawstwo co z kolei implikuje wniosek, że strony tych kontraktów zawarły swoiste umowy kaucji gwarancyjnych. Tymczasem - w myśl wykładni językowej oraz celowościowej przepisu art. 647 1 § oparte na ostatnio wskazanym przepisie roszczenie podwykonawcy dotyczyć może wyłącznie wypłaty wynagrodzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2012 r., IV CSK Lex nr 1275009 a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 stycznia 2012 r., VI ACa 486/13, Lex nr 1438335). Tym samym przyjęcie w niniejszej sprawie, iż kwoty o jakie pomniejszane były wynagrodzenia podwykonawców miały charakter kaucji gwarancyjnych i nie stanowiły części wynagrodzenia, implikuje wniosek o wyłączeniu solidarnej odpowiedzialności inwestora. Roszczenie o zwrot kwot z tytułu kaucji gwarancyjnych powinno być zatem - co do zasady (pomijając ewentualne zmiany podmiotowe stosunków zobowiązaniowych mających za przedmiot kaucje gwarancyjne - np. umowy przelewu wierzytelności) - skierowane przeciwko stronom stosunków zobowiązaniowych umów kaucji nie zaś przeciwko inwestorowi. Z już tylko tych względów - niezależnie od słuszności podniesionego przez tego pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia - powództwo przeciwko Gminie B. z siedzibą w B., zdaniem Sądu Rejonowego, podlegało oddaleniu. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. swoje uprawnienie do żądania zapłaty kwoty 41.392,47 zł wywodził z cesji jakiej miał dokonać na rzecz powoda (w oparciu o oświadczenie z dnia 26 sierpnia 2005 r.) - działający w imieniu (...) w Z. - G. C.; dochodzona kwota stanowiła należności przypadające pierwotnie ostatnio wskazanemu podwykonawcy,

które zostały zatrzymane (na podstawie postanowień umownych z dnia 24 września 2002 r.) tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy (kaucje gwarancyjne). Zważyć jednak należy, iż oświadczenie G. C. z dnia 26 sierpnia 2005 r. - z tej tylko przyczyny, iż w dacie jego złożenia (...) Spółka Jawna w Z. nie przysługiwał już status wierzyciela w odniesieniu do tej należności - zgodnie z zasadą *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet*, nie mogło odnieść skutku w postaci przejścia wierzytelności na rzecz powoda. Na fakt braku uprawnienia (...) Spółka Jawna w Z. do rozporządzania należnością w kwocie 41.392,47 zł w dniu 26 sierpnia 2005 r. wskazuje bowiem treść porozumienia zawartego pomiędzy ostatnio wskazanym podmiotem a (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. w dniu 30 czerwca 2003 r. Na mocy bowiem tej umowy pierwszy podwykonawca robót przelał na rzecz Z. G. (1) zatrzymaną przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wierzytelność w kwocie 41.392,47 zł zaś potwierdzenie przyjęcia tej należności przez jej nabywcę znalazło swój wyraz w późniejszym dochodzeniu tej wierzytelności przez cesjonariusza w procesie z powództwa Z. G. (1) przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. toczącym się przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie o sygnaturze akt V GC 61/06 i uzyskaniu przez niego wyroku uwzględniającego to powództwo. Tym samym fakt uprzedniego zbycia wierzytelności w kwocie 41.392,47 zł przez (...) Spółka Jawna w Z. na rzecz Z. G. (1) implikuje wniosek odnośnie braku skuteczności przeniesienia na powoda tej samej wierzytelności w oparciu o oświadczenie G. C. z dnia 26 sierpnia 2005 r. co - z racji bezskuteczności tej czynności - uzasadnia oddalenie żądania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zapłaty kwoty 41.392,478 zł wobec wszystkich pozwanych. Z tych względów tylko na marginesie Sąd Rejonowy podkreślił, iż oświadczenie G. C. z dnia 26 sierpnia 2005 r. pozostaje bezskuteczne także z tej przyczyny, iż w dacie jego złożenia przez przedstawiciela (...) Spółka Jawna w Z. był on pozbawiony - mocą postanowienia Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 25 lipca 2003 r. - funkcji reprezentanta tej spółki. Zważywszy fakt, iż w tym czasie - w oparciu o to samo orzeczenie - uprawnienia reprezentowania tej spółki pozbawiona była również A. P. (1), nie mogła ona poprzez oświadczenie z dnia 9 października 2012 r. potwierdzić czynności G. C. skoro jej skutki miały przypadać na czas kiedy także A. P. (1) nie mogła skutecznie reprezentować podmiotu, którego była współnikiem. Przyjęcie odmiennej interpretacji a tym samym dopuszczalności potwierdzenia czynności dokonanych w okresie pozbawienia prawa reprezentowania spółki poprzez - składane po okresie obowiązywania zakazu - oświadczenia osób, których ten zakaz dotyczył, zupełnie pozbawiałoby znaczenia tej sankcji i stanowiłoby działaniem *contra legem*. Niezależnie od braku praw (...) Spółka Jawna w Z. do wierzytelności w wysokości 41.392,47 zł (z powodu wskazanego wyżej wcześniejszego zbycia tej należności przez pierwszego podwykonawcę na rzecz Z. G. (1) i - co istotne - dokonanego za zgodą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.), podnieść należy iż oświadczenie G. C. z dnia 26 sierpnia 2005 r. czy też oświadczenie A. P. (1) z dnia 9 października 2012 r. - podobnie jak oświadczenie Z. G. (1) z dnia 26 sierpnia 2005 r. - wobec braku zgody konsorcjum ((...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.) na rozporządzanie wierzytelnościami nie mogą odnieść jakiegokolwiek skutku, w szczególności prowadzić do przyjęcia uprawnienia (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. żądania dochodzonych należności. W myśl bowiem § 13 ust. 1 umów mających za swój przedmiot podwykonawstwo robót (umowa z dnia 24 września 2002 r. zawarta pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. a (...) Spółka Jawna w Z. oraz umowa z dnia 2 lipca 2003 r. zawarta pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. a Z. G. (1)), bez zgody konsorcjum nie jest dopuszczalna jakakolwiek cesja jego praw i obowiązków wobec podwykonawcy czyli - odpowiednio - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. i Z. G. (1). Tymczasem w okolicznościach niniejszej sprawy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. nie wykazał aby zgoda na przelew wierzytelności na jego rzecz (oświadczenie G. C. z dnia 26 sierpnia 2005 r. czy też A. P. (1) z dnia 9 października 2012 r. oraz Z. G. (1) z dnia 26 sierpnia 2005 r.) w jakikolwiek sposób została wyrażona przez konsorcjum budowlane. Źródła takiej zgody próżno upatrywać w treści porozumienia zawartego przez powoda oraz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. w dniu 26 sierpnia 2005 r. Sam fakt zawarcia takiej umowy w zakresie dotyczącym zakończenia i przekazania do użytku sali sportowej przy gimnazjum w B. nie oznaczał bowiem uzyskania przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wszelkich uprawnień wynikających z sytuacji prawnej poprzedników powoda w zakresie wykonywanych robót budowlanych, w tym, prawa do żądania zwrotu kaucji gwarancyjnych - kwoty 41.392,47 zł zatrzymanej (...) w Z. oraz kwoty 42.265,00 zł zatrzymanej Z. G. (1). Jak bowiem stanowi przepis art. 509 § 1 kc, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Brak zgody członków konsorcjum na cesję wierzytelności przypadających (...) Spółka Jawna w Z. oraz Z. G. (1) - wymaganej w świetle postanowień § 13 ust. 1 umów o podwykonawstwo,

wobec brzmienia przepisu art. 509 § 1 kpc, czyni oświadczenia G. C., A. P. (1) i Z. G. (1) bezskutecznymi co z kolei implikuje wniosek, iż wierzytelności te nie przeszły na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. a tym samym żądanie ostatnio wskazanego podmiotu jest nieuzasadnione i jako takie podlegało oddaleniu w całości. O kosztach postępowania przed Sądem I instancji orzeczono na podstawie przepisu art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z art. 99 kpc przy zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sprawy. Oddalenie żądania pozwu skutkowało uznaniem powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. za podmiot przegrywający sprawę i w konsekwencji za zobowiązany do zwrotu pozwanym poniesionych przez nich kosztów. W przedmiotowej sprawie obowiązek zwrotu kosztów ogranicza się do wynagrodzenia pełnomocnika procesowego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. i obejmuje opłatę skarbową od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika (jej wysokość została określona w oparciu o przepis art. 1 pkt 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej [t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1282 z późn. zm.] w zw. z pkt IV załącznika do tej ustawy) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego za obie instancje w łącznej kwocie 5.400,00 zł. Jego wysokość została ustalona na podstawie przepisu § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 z późn. zm.). Wysokość wynagrodzenia - ustanowionego z urzędu w trakcie ponownego rozpoznania sprawy - pełnomocnika procesowego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. została ustalona na podstawie przepisu § 6 pkt 6 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 z późn. zm.). Brak podstaw - zważywszy wynik niniejszego postępowania - do obciążenia tą należnością pozwanych w oparciu o przepis art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 z późn. zra.), uzasadnia wypłatę tego wynagrodzenia z sum budżetowych Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sieradzu.

Przedmiotowe orzeczenie w całości apelacją zaskarżyła strona powodowa, która zarzucając rozstrzygnięciu:

1. niezasadne uznanie, iż oświadczenie A. P. (1) z dnia 9 października 2012 r. potwierdzające wcześniejsze oświadczenie o cesji wierzytelności złożone przez G. C. w imieniu (...) sp.j. jest nieskuteczne;
2. naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów przez niezasadne uznanie, iż dochodzona kwota 41.392,47 zł jest tożsama z kwotą zasądzoną przez SR w Piotrkowie Trybunalskim w wyroku wydanym w sprawie VGC 61/06 w 2006 r. , gdy kwota ta stanowiła kwotę zabezpieczenia należytego wykonania umowy (kaucję gwarancyjną) i nie mogła być zwrócona przed upłynięciem okresu gwarancji co miało miejsce dopiero w 2011 r.;
3. błędną ocenę, iż powód nie uzyskał skutecznie wierzytelności o zapłatę kwoty 42.265 zł należnej uprzednio Z. G. (1) w sytuacji, gdy na mocy umowy z dnia 26.08.2005 r. o roboty budowlane wolą stron było wstąpienie strony powodowej w sytuację prawną i faktyczną jej poprzedników tj. (...)sp.j oraz (...)również w zakresie prawa do żądania zwrotu kaucji gwarancyjnej,

wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zasądzenie na rzecz adw. M. B. kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu apelacyjnym z urzędu, które nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Pozwana Gmina B. w B. w odpowiedzi na apelację strony powodowej wniosła o jej oddalenie w całości.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja strony powodowej jako niezasadna podlegała oddaleniu w całości. Wbrew zarzutowi naruszenia zasady swobody oceny dowodów przez Sąd I instancji, ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny jako wypadkowa przedmiotowej oceny należało uznać za prawidłowy a tym samym Sąd Okręgowy ustalenie te przyjął za własne. Zgodnie z treścią art. 233 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na

podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu. Powołany przepis stanowi wyraz obowiązującej w procedurze cywilnej zasady swobodnej oceny dowodów. Ocena wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych środków dowodowych stanowi podstawowe zadanie sądu orzekającego, przy czym powinna być ona dokonana w sposób konkretny, w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. W niektórych przypadkach ustawodawca "narzuca" określoną moc dowodową danego środka (np. art. 11, 246, 247 KPC). Przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania o istnieniu lub nieistnieniu weryfikowanego w postępowaniu dowodowym faktu, uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych. Z kolei wiarygodność danego dowodu wynika z jego indywidualnych cech i obiektywnych okoliczności, za względu na które zasługuje on w ocenie sądu na wiarę lub nie (zob. J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 132 i n.). Swobodna ocena dowodów nie może być dowolna. Z tych względów przyjmuje się, że jej granice wyznaczane są przez kryteria: logiczne, ustawowe i ideologiczne (zob. wyr. SN z 12.2.2004 r., II UK 236/03, Legalis). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków poprawnych logicznie. Zastrzeżona dla sądu swobodna ocena dowodów nie opiera się na ilościowym porównaniu przedstawionych przez świadków i biegłych spostrzeżeń oraz wniosków, lecz na odpowiadającym zasadom logiki powiązaniu ujawnionych w postępowaniu dowodowym okoliczności w całość zgodną z doświadczeniem życiowym (wyr. SN z 20.3.1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, Nr 10, poz. 200). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 KPC, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć również logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne (wyr. SN z 27.9.2002 r., IV CKN 1316/00, Legalis). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyr. SN z 27.9.2002 r., II CKN 817/00, Legalis; wyr. SN z 16.12.2005 r., III CK 314/05, OwSG 2006, Nr 10, poz. 110). Czynniki ustawowe ogranicza sąd w możliwości dokonania oceny jedynie tych dowodów, które zostały prawidłowo przeprowadzone, według reguł określonych przez ustawodawcę, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (post. SN z 11.7.2002 r., IV CKN 1218/00, Legalis; wyr. SN z 9.3.2005 r., III CK 271/04, Legalis). Oznacza to, że przy ocenie mocy i wiarygodności dowodów sąd bierze pod rozwagę nie tylko "materiał dowodowy", ale także wyjaśnienia informacyjne stron, oświadczenia, zarzuty przez nie zgłaszane, zachowanie się stron podczas procesu przejawiające się np. w odmowie lub utrudnieniach w przeprowadzeniu dowodów, itp. (wyr. SN z 24.3.1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, Nr 10, poz. 382). Za czynnik ideologiczny warunkujący granice swobodnej oceny dowodów uznaje się poziom świadomości prawnej sędziego, na którą składa się znajomość przepisów prawa, doktryny i orzecznictwa, jak ogólna kultura prawna oraz system pozaprawnych reguł i ocen społecznych (zob. W. Siedlecki, Realizacja zasady swobodnej oceny dowodów w polskim procesie cywilnym, NP 1956, Nr 4). Sąd II instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu I instancji bez konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia (wyr. SN z 4.10.2007 r., V CSK 221/07, Legalis). Uprawnienie to w przypadku dowodów z zeznań świadków czy też z przesłuchania stron jest uzasadnione w szczególności wówczas, gdy dowody te mają jednoznaczną wymowę, a ocena sądu I instancji jest oczywiście błędna. Same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd I instancji, nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd II instancji odmiennego stanowiska, o ile tylko ocena ta nie wykroczyła poza granice określone w powołanym przepisie (wyr. SN z 21.10.2005 r., III CK 73/05, Legalis). W kontekście przedstawionych rozważań Sąd Okręgowy uznał ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego dokonaną przez Sąd I instancji za prawidłową, zgodną z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. W szczególności podkreślić należy, że ocena dowodów oparta na zasadzie swobody sędziowskiej odnosi się do aspektu ustaleń zdarzeń faktycznych istotnych w punktu widzenia rozstrzygnięcia sporu, nie może mieć natomiast zastosowania do interpretacji przepisów czy też postanowień umownych łączących strony. W tym kontekście Sąd Rejonowy prawidłowo podkreślił, iż okoliczności faktyczne w

zakresie zarówno faktu zatrzymania określonych kwot, ich wysokości i charakteru są między stronami niesporne, tym samym cały stan faktyczny, istotny dla rozstrzygnięcia sporu należało za taki uznać.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacji należy zaznaczyć, iż kwestia wyrażenia następcej zgody przez A. P. na dokonanie cesji wierzytelności czy też potwierdzenie tej czynności jest okolicznością czy przesłanką pozostającą bez wpływu na treść rozstrzygnięcia, bowiem jak słusznie wskazał sąd I instancji cesje wierzytelności dokonane były bez zgody wymaganej przez umowy łączące strony, przy czym istnienie woli odmiennej w tym zakresie nie zostało przez powódkę wykazane czy udowodnione. Możliwość przyjęcia dorozumianej zgody konsorcjum budowlanego przeczy z jednej strony brak jakiegokolwiek wzmianki o możliwości przelewu spornych wierzytelności w treści kolejnych umów zawieranych o wykonawstwo w przedmiotowej sprawie, z drugiej zaś stanowisko pozwanego (...) Sp. z o.o.

Za niezasadne należało uznać również twierdzenie powódki ujęte w formie zarzutu apelacyjnego, iż charakter dochodzonego roszczenia o zapłatę kwoty 41.392,47 zł jest inny niż podstawa zasądzenia tożsamej należności przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim w wyroku wydanym w sprawie V GC 61/06 w 2006 r. , gdy kwota ta stanowiła kwotę zabezpieczenia należytego wykonania umowy (kaucję gwarancyjną) i nie mogła być zwrócona przed upłynięciem okresu gwarancji co miało miejsce dopiero w 2011 r. Wbrew przedstawionemu stanowisku, z uzasadnienia zaskarżonego w powołanej wyżej sprawie wyroku wynika wprost tożsamość obu tych roszczeń.

Mając na uwadze powyższe apelację strony powodowej należało uznać za niezasadną i jako taką oddalić na podstawie art. 385 k.p.c. rozstrzygając o poniesionych przez strony kosztach postępowania odwoławczego stosownie do treści art. 98 k.p.c.

Wysokość wynagrodzenia - ustanowionego z urzędu w trakcie ponownego rozpoznania sprawy - pełnomocnika procesowego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. reprezentującego stronę powodową przed Sądem II instancji została ustalona w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 z późn. zm.).